

**FRANZ XAVER PETTER**

Zátiší s květinami
a kanárem
1832
olej, plátno
Moravská galerie v Brně

**FRANTIŠEK TKADLÍK**

Tři objímající se andělé
(Věra, Naděje, Lásky)
1822
olej, plátno
Sbírka Patrika Šimona

**WILHELM A. VITA**

Pýcha
1872
olej, plátno
Sbírka Patrika Šimona

Termín výstavy

20. dubna – 23. června 2013

Katalog k výstavě

vydávají AJG a Patrik Šimon – Eminent
obsahuje přes 100 barevných reprodukcí

Komentované prohlídky

vždy od 17.00 hodin

25. dubna 2013 | Adam Hnojil
23. května 2013 | Aleš Seifert
30. května 2013 | Hynek Rulíšek
20. června 2013 | Hynek Rulíšek

Galerijní noc v Hluboké nad Vltavou

8. června 2013 od 19.00 do 22.00 hodin
komentovaná prohlídka
s autorem výstavy Adamem Hnojilem ve 20.30 hodin

Doprovodné programy

doprovodné programy pro školy a zájmové skupiny dle domluvy
informace a rezervace

Mgr. Jiřina Zimová, tel. 723 176 146 / zimova@ajg.cz

Vstupné

40,- / 20,- Kč

každou neděli a ve státní svátky
vstup do všech expozic AJG zdarma

Adresa, kontaktní informace a otvírací doba

Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou
Zámecká jízdárna
P. O. Box 80
373 41 Hluboká nad Vltavou čp. 144

telefon: +420 387 967 041

e-mail: sekretariat@ajg.cz

www.ajg.cz

otevřeno denně
9.00–18.00 hodin



HLAVNÍ PARTNER PROJEKTU



Landesbank Baden-Württemberg

MEDIÁLNÍ PARTNERI



ČESKÝ ROZHLAS
ČESKÉ BUDĚJOVICES

TITULNÍ STRANA:

FRIEDRICH AMERLING, Dívka v kroji (detail)

2. třetina 19. století, olej, plátno

Státní zámek Třeboň – NPÚ, ÚPS v Českých Budějovicích

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE
V HLUBOKÉ NAD VLTAVOU

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

OSVOBOZOVÁNÍ SENTIMENTU

PODOBY
STŘEDOEVROPSKÉHO
ROMANTISMU
A BIEDERMEIERU

Alšova jihočeská galerie
v Hluboké nad Vltavou
Zámek č. p. 144
Hluboká nad Vltavou
20. dubna – 23. června 2013



KARL JOSEPH AGRICOLA

Amor a Venuše
1824
olej, plátno
Státní zámek Dačice
– NPÚ, ÚPS v Českých
Budějovicích



PETER FENDI

Služebná
s dopisem
1831
olej, dřevo
Státní zámek Třeboň
– NPÚ, ÚPS v Českých
Budějovicích

LÍBEZNÁ ZÁŘE SENTIMENTU

V polovině 18. století se v anglosaském a francouzském prostředí objevuje nový typ estetické kvality, která se nejdříve vyskytuje v literárním prostředí. Se sentimentalitou asociovatelné termíny lásky, přátelství, afektu, vášně, krásy, mládí nebo nostalgie jsou charakteristickým projevem žánrového obratu. Ačkoliv označení později ztratilo na dynamice, neznamená to, že tato kvalita nesehrála svoji zásadní úlohu při definování pozic osvícenství a romantismu. Životnost se naplno rozvinula ve všech uměleckých odvětvích. Ať se jedná o historii, krajinářství, portrét, anebo klasický žánr. Ve středoevropském regionu naleznou sentimentální polohy své vyjádření v četných dílech. Prolínání námětů a jejich vizualizace v sladkobolné transformace umožňovaly mezižánrový transfer (např. Heinrich Füger, Carl Agricola), jenž se naplno projevil v tvorbě středoevropského biedermeieru a romantismu. Posun oborových hranic se nicméně ukázal jako nutnost, která umožnila rozvoj žánrů v intencích romantismu a biedermeieru.

Sentimentální malebnost zasáhla všechny výtvarné žánry. Výrazně ovlivnila malbu zátiší a krajinářství (např. Johann Wilhelm Schirmer, Andreas Achenbach, Maximilian Haushofer, Bedřich Havránek, Adolf Kosárek nebo Alois Bubák). Další kategorii, již sentimentalismus výrazně postihl, tvořilo malířství historií. Klasická vzdělanost byla sycena anticými exemply a obohacována o vlastenecké příběhy, které se upravovaly a manipulovaly do ideální, až sladkobolné dokonalosti mýtu národní výjimečnosti (např. Christian Ruben, František Čermák, Antonín Lhota, Karel Svoboda, Karel Javůrek).

Důležité podněty čerpali čeští studenti v padesátých letech 19. století především z belgické historické školy (např. Petr Maixner, František Čermák, Gustav Poppe, Jaroslav Čermák). Vedle historického malířství se sentiment se svým divadelním patosem projevoval v klasickém žánru, který stál na vrcholu všech sentimentálních tendencí. Inspirativní bylo pro Čechy nicméně i vídeňské prostředí (např. Peter Fendi, Josef Danhauser, Ferdinand Georg Waldmüller). Ve střední Evropě se tak postupně etabloval pohádkový svět krásných služebných, líbezných pastýřek, bukolických pastvin, smutných princezen anebo strašlivých loupežníků. Zároveň je v těchto idylách představeno putování a volání dalek, ať se již jedná o zasněžené Alpy s cudnými pastýřkami či o Itálii s tajemnými krásnými Italkami. Slunce ve tváři, sněhobílá Alpa a stále modré moře jsou motivy, které divákovi střední Evropy dávají zapomenout na potměšlou skutečnost chladné záalpské domoviny.

Teprve ve druhé třetině 19. století se prosazuje špičkový proud českých žánristů (Antonín Dvořák, Quido Mánes, Jan Popelík, Antonín Gareis ml.). Žánrové spektrum získává po polovině 19. století množství odstínů od mravolichných „sittenbildů“ až po klasické karikaturní anekdoty. V okamžiku, kdy je společnost unavena heroičností, nedůvěryhodnou hororovostí anebo přeslazenou líbezností, vyčerpává se literárnost konceptu sentimentálního zobrazení a dochází k požadavku zobrazení reálných sociálních podmínek života, v němž se nadsázka anekdoty stává nepatřičným a nevhodným podbízivým přívěskem minulosti, který se hodí pouze do interiéru buržoazního bytu a ne do galerie.

ADAM HNOJIL



PETR MAIXNER

Záviš z Falkenštejna v Bílé věži na Pražském hradě
1850
olej, plátno
Státní zámek Třeboň – NPÚ, ÚPS v Českých Budějovicích

AUGUST WILHELM LEU

Norský fjord
1849
olej, plátno
Státní zámek Rájec nad Svitavou – NPÚ, ÚPS v Kroměříži

